Időutazás a Délmagyarországgal: 1989, a romániai forradalom éve (80. rész)

Megkezdődött a békés rendszerváltás

Ebben az évben felgyorsult az élet. A Németh-kormány idején a parlament egymás után alkotja meg azokat a törvényeket, amelyek megteremtik a békés rendszerváltáshoz szükséges jogi alapokat. Véget ér a Kádár-korszak, kikiáltják a köztársaságot, és bukik a román diktátor, Ceausescu.

Áremelésekkel, ellenzéki tiltakozásokkal és a vállalkozói szabadság kiteljesítésével kezdődik az év.

A 100 forintos központ

A már amúgy is megviselt országot hideg zuhanyként éri az áfa bevezetése okozta áremelkedés-hullám. A január 9-i DM-ben jelenik meg a Minisztertanács áremelkedésekről szóló közleménye. „A népgazdasági tervben számított gazdasági teljesítmények és feltételek szerint a fogyasztói árszínvonal 1989-ben az 1988. évinél mérsékeltebben, legfeljebb 15 százalékkal emelkedik. Az év első hónapjaiban a lakosság által vásárolt számos fontos terméket és szolgáltatást érintő, átlagosan 20-22 százalékos mértékű központi áremelésre kerül sor. Az árintézkedések a ráfordítások növekedésével, a termelői és a fogyasztói ártámogatások csökkentésével, az adózási feltételek változásaival vannak összefüggésben."

Bár nevetségesnek tűnik, de a vállalkozóknak csak ebben az évben tették lehetővé, hogy teherautót vásároljanak. Ahogyan a DM január 20-i száma írja: „Állampolgári jogon tarthatunk ezután teherautót. Jogos a kérdés: eddig is voltak tehertaxik, akkor mi most az állampolgári jog? A taxisok nem polgárok? Dehogynem, csak ők munkaeszközként használták, használják. Ezután bárki vehet magának teherkocsit, mondjuk azért, mert méhész és vándoroltatja kaptárait."

Németh Miklós kormányfő a nemzetközi bankárképző központ megnyitóján tartott beszédében minderről így beszél a DM február 18-i tudósítása szerint: „Vissza akarunk kerülni a fő útra, és keressük az oda vezető ösvényeket. Amihez el szeretnénk jutni, az a modern jogállam, a plurális politikai intézményrendszer keretében jól működő demokrácia, a hatékony, vegyes tulajdonon alapuló piacgazdaság."

Szűrös jött, Kádár ment

A március 11-i lap arról tudósít, hogy az országgyűlés elnökévé *Szűrös Mátyást* választották. Ekkor még senki sem gondolja, hogy nem is oly sokára számára osztja ki a történelem a köztársaság kikiáltásának nagyszerű szerepét. Mindenesetre egymás után jönnek a kedvező hírek. A május 3-i lap arról tudósít, hogy lebontják a vasfüggönyt. A DM így ír erről: „Nemzetközi sajtótájékoztatón jelentették be kedden a hegyeshalmi tanácsházán, hogy a magyar–osztrák határon megkezdték az elektromos határzár, a jelzőrendszer felszedését. A 350 kilométer hosszú magyar–osztrák határon a 60-as évek közepén telepítették a rendszert, 260 kilométer hosszúságban, akkori árakon több mint 150 millió forintos költséggel."

Egy korszak végét jelzi a DM május 9-i száma (amely napot mellékesen a győzelem napjaként ünnepelt a szocialista tábor, egy nappal a Nyugat után). „Tanácskozott az MSZMP Központi Bizottsága – Lesz országos pártértekezlet – Kádár Jánost fölmentették elnöki tisztségéből és KB-tagságából" szólnak a lap címei az 1. oldalon. És a szöveg: „A Központi Bizottság a személyi kérdések keretében támogatásáról biztosította a miniszterelnök kormányátalakítási javaslatait, és saját hatáskörében döntött egyes párttisztségbeni változásokról is. A Központi Bizottság tájékoztatást kapott a párt elnökének egészségi állapotáról. Úgy határozott, hogy felmenti Kádár Jánost a párt elnöki tisztségéből és KB-tagságából."

A forradalom évfordulóján a budapesti Kossuth téren történtekről így számol be a DM október 24-i száma: „Történelmi esemény színhelye volt a hétfőn délben a Parlament előtti Kossuth tér: 12 órakor, a déli harangszót követően Szűrös Mátyás, az Országgyűlés elnöke, ideiglenes köztársasági elnök az Országház erkélyéről kikiáltotta a Magyar Köztársaságot. Az ország új államformájáról és nevéről szóló bejelentést hatalmas ováció, hosszan tartó, viharos taps köszöntötte."

A temesvári pokol

Már az év elején katasztrofálisra fordultak a romániai állapotok. Rengeteg menekült érkezik Magyarországra az ottani terror elől, incidensekre kerül sor a magyar–román határon. Az MDF elnöksége ezért már az év elején menekülttábor felállítását javasolja a kormánynak.

Karácsony előtt valóban elszabadul a pokol. A december 21-i DM címe már romániai földindulásra utal, december 27-i száma így foglalja össze a karácsonykor történteket:

„1989. december 23–26.

Péntek még a szinte osztatlan eufória napja volt. Szombatra a kételyek erősödtek mindenkiben. Véres harcok Bukarestben. Hírek arról, hogy lőszerhiány van a hadseregben. A már pacifikáltnak mondott erdélyi nagyvárosokból, Brassóból, Nagyszebenből harcokról, vérengzésekről érkeznek a hírek.

Vasárnap, december 24. A béke, a szeretet ünnepe. Lángoló épületek, harcok, kihantolt temesvári tömegsírok képsorai a tévében. Áldozatok tízezreiről, aztán csak ezreiről, és ismét tízezreiről szóló hírek. Az ellentmondásos információk között szinte lehetetlen eligazodni. A szekusok elfoglalják a bukaresti repülőteret. A hadsereg visszafoglalja. És a még kételyekkel fogadott, aztán megerősített hír: elfogták a kondukátort és családját. És légi incidensek a magyar határnál...

Hétfő, december 25. Nehéz, viharos éjszaka után még fel-fellángolnak a harcok, de egyre egyértelműbb, hogy a hadsereg és a felkelők kézben tartják az eseményeket. Ceausescu híveinek ellenállása gócokra töredezik szét, a Nemzeti Megmentés Tanácsa uralja a helyzetet. És este a hír: a kondukátort és feleségét a rögtönítélő bíróság halálra ítélte. Az ítéletet végrehajtották.

Kedd, december 26. Románia – szabad. A forradalom, a felkelés győzelme immár visszavonhatatlan. Megdőlt a sztálinizmus utolsó bástyája is a VSZ-tagországokban. Új időszámítás kezdődik Európában."

Romániába már karácsonykor elindultak az első segélyszállítmányok Csongrád megyéből. *Kovács András* temesvári tudósítása eltévedt golyókról, kihalt városról, kiégett-kifosztott üzletekről számol be.

(Folytatjuk)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SZÁVAY ISTVÁN

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 1. szám
1989. január 2., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

95 ÉV – 95 NAPBAN ELBESZÉLVE

Májusban lesz 95 éve, hogy megjelent lapunk, a Délmagyarország első száma. Az évforduló alkalmából egy kis múltbeli kalandozásra hívjuk olvasóinkat. 95 lapszámon át szemelvényeket közlünk a 95 évfolyam fontos és érdekes írásaiból. És bár az ilyen válogatások szükségképpen esetlegesek, bízunk benne, hogy olvasóink örömüket lelik benne, és betekintést nyernek nemcsak az ország és Szeged közel egy évszázados történelmébe, hanem a Délmagyarország históriájába is. Sorozatunk eddig megjelent részei a www.tortenet.delmagyar.hu címen megtalálhatóak.

Romániában győzött a forradalom

Golyózáporban „odaát" — Ceausescut és feleségét kivégezték — Segélyszállítmányok tonnaszám

A szegedi segélybázis — Raffay Ernő a lehetséges jövőről

1989. december 23–26.

Péntek

Szállítmányok az éjszakában

A Délmagyarország 1989. december 27-i címlapja

Gondolj egy nagyot!

És váltsd valóra Citibank Személyi Kölcsönnel!

700 000 Ft havi 17 777 forintért árfolyamkockázat nélkül.

Hitelvonal: 06-40-40-30-40
Szeged, Nagy Jenő u. 1. (62) 554-770
Szeged, Nádor u. 2. (62) 541-192, 541-193

A Citibank sohasem pihen

citibank

*Az akció 2005. május 4-től 2005. augusztus 4-ig tart és 60 hónapos futamidő esetén érvényes. Az időtartam tekintetében a kölcsön igényelésének a Citibank információs rendszerében történő rögzítési időpontja az irányadó. Az akció feltételei egyoldalú módosításának joját a Citibank fenntartja. A Citibank Személyi Kölcsön felhasználási célhoz nem kötött fogyasztási kölcsön. A Citibank a kölcsönt a hitelbírálati feltételei alapján, a szerződéskötést követően nyújtja. Az akció részletes feltételei hozzáférhetők a bankfiókokban, a CitiPhone Banking telefonos ügyfélszolgálaton, és a www.citibank.hu internetes oldalon. A THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt és a feltételek változása esetén a mértéke módosulhat. Citibank Rt. - a Citigroup és a magyarországi Citibank csoport tagja. Székhely: 1051 Budapest, Szabadság tér 7. Cégjegyzékszám: 01-10-041029 - Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság.

THM: 21,26%-22,45%

04311106

Kamionosok, figyelem!!!

Fékdobok, tárcsafékek, fékbetétek, szűrők! Tehergépkocsikhoz, autóbuszokhoz.

Az akkumulátor- és szűrőakció továbbra is tart!

Hétvégi telefonügyelet!!!
Mobil: 30/3-96-90-96 • 30/9-45-14-98

Credit Kft.
Szeged, Hajnal u. 4–6.
Tel./fax: (62) 555-546 • 555-547
Orosháza, Eszperantó u. 13.
Tel./fax: (68) 473-727
Mobil: (20) 92-444-92

04311074

EDAY minőség

SZEGED
Mars téri Vásárközpont
MÁJUS 12. Kezdés: 19.30

www.pellaiprodukcio.hu

Mester

az univerzális kukorica gyomirtó szer

A kukorica 3-7 leveles állapota között kijuttatva hatékony a legtöbb gyomnövény ellen.

Jó tapadás a gyomok levelére, gyors felszívódás és megnövelt gyomirtó hatás.

Kapható: I. forgalmi kategóriában
Keresse növényvédelmi szaktanácsadóját!

További információ:
Égető István
06 20/519-2745

Bayer CropScience

04311055

Adria Tours Kft.

MONTENEGRÓI NYARALÁSOK
egyénileg, vonattal, repülővel

H. Fjord** – Kotor	39 500–47 900 Ft/fő/hét/FP
H. Palma*** – Tivat	42 200–64 100 Ft/fő/hét/FP
H. Šumadija** – Bečići	46 500–62 300 Ft/fő/hét/FP
H. Alexandar** – Budva	73 000–93 000 Ft/fő/hét/AI
Pio Panorama** – Ulcinj	43 600–48 200 Ft/fő/hét/FP
Apartmanok Montenegróban tivati, budvai, ulcinji	20 000–35 300 Ft/fő/hét

Minden szálláshely 7 és 10 éjszakás turnusban is!
Hálókocsis vonattal 16 600 Ft-tól + transzferek
Repülővel 40 000 Ft-tól + illeték
Tranzitszállások:
Durmitor Nemzeti Park, Sarajevo, Plitvicei tavak
Telepített idegenvezetők, fakultatív programok!
Több száz horvátországi és LAST MINUTE ajánlat az irodában!
Adria Tours Kft. Szeged, Kárász u. 9. Tel./fax: 540-044, -054
www.adriatours.hu; e-mail: adriatours@adriatours.hu

04311065

Eni Agip Hungaria

Az Agip Hungaria Rt.
hosszú távra bérbe adja
a
szegedi Agip töltőállomás
területén lévő,
eddig gumisműhelyként üzemelő,
de más tevékenység folytatására is
alkalmas helységet.

Érdeklődni lehet Weber Gábornál:
(a megjelenéstől számított 2 héten belül)
Tel.: 06-20-9559-152
E-mail: gabor.weber@agip.hu

Agip